

*Коновальчук С. С.,**аспірант кафедри кримінального права**Національного університету «Одеська юридична академія»**ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-8361-8209>*

СУБ'ЄКТИВНА СТОРОНА КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ ОСОБАМИ, ЯКІ НАДАЮТЬ ПУБЛІЧНІ ПОСЛУГИ

Анотація. В статті аналізуються практичні та теоретичні аспекти визначення суб'єктивної сторони корупційних кримінальних правопорушень, що вчиняються особами, які надають публічні послуги. Зауважується, що суб'єктивна сторона таких корупційних правопорушень характеризується підвищеною складністю, зумовленою особливим правовим статусом відповідних суб'єктів, які поєднують ознаки приватних осіб та носіїв делегованих публічних функцій. Ключовою проблемою є доведення суб'єктивної сторони зазначених кримінальних правопорушень, що обумовлено їх латентним характером, можливістю маскуванню протиправної поведінки під правомірну професійну діяльність, а також використанням завуальованих форм неправомірної вигоди. У зв'язку з цим доведення вини потребує оцінки сукупності непрямих доказів, включаючи поведінку особи, обставини прийняття рішень, характер взаємовідносин між суб'єктами та наявність об'єктивних ознак зацікавленості. Визначено необхідність чіткого відмежування умисних корупційних правопорушень від суміжних правопорушень некримінального характеру, зокрема дисциплінарних проступків та професійних помилок.

Для кримінального правопорушення, передбаченого ст. 365-2 КК України, визначальною є мета, яка підлягає обов'язковому доведенню. При цьому ключовим є встановлення факту використання повноважень з метою отримання неправомірної вигоди, що дозволяє відмежувати кримінально каране діяння від професійної помилки або недбалості. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення, передбаченого ст. 368-4 КК України, характеризується цільовою спрямованістю умислу, що проявляється у прагненні вплинути на поведінку особи, яка надає публічні послуги, шляхом надання або одержання неправомірної вигоди. «Поza розумним» сумнівом має бути доведений кожний із елементів, які є важливими для правової кваліфікації діяння: як ті, що утворюють об'єктивну сторону діяння, так і ті, що визначають його суб'єктивну сторону.

Ключові слова: вина, мотив, неправомірна вигода, підкуп, зловживання, особа, яка надає публічні послуги, корупційні правопорушення.

Постановка проблеми. Цифровізація надання публічних послуг та функціональне розширення публічного управління, розширення кола суб'єктів, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, актуалізує питання кримінально-правової оцінки діянь осіб, які надають публічні послуги. Нотаріуси, державні та приватні виконавці, аудиторі, оцінювачі, судові експерти, державні реєстратори та ін. – їх діяльність безпосередньо пов'язана з реалізацією публічних інтересів та породжує юридично значущі наслідки для прав і свобод громадян.

Особливість їх статусу полягає у поєднанні приватно-правових та публічно-правових елементів, що суттєво їх відрізняє від службових осіб в публічній та приватній сферах, та обумовлює підвищений рівень довіри до їх діяльності з боку держави та суспільства. Одночасно така довіра, доступ до юридично значущої інформації, повноваження, що надають можливість впливати на майнові та інші права осіб, створюють підвищені корупційні ризики. Криміналізація зловживань у професійній діяльності осіб, які надають публічні послуги, є одним із важливих засобів антикорупційної політики держави. Проте ефективність застосування відповідних кримінально-правових норм значною мірою залежить від їх правильного тлумачення, встановлення суб'єктивної сторони таких кримінальних правопорушень (вини, мотиву та мети).

Встановлення суб'єктивної сторони корупційних правопорушень, що вчиняються особами, які надають публічні послуги, ускладнюється тим, що відповідні діяння нерідко маскуються під правомірну професійну діяльність. Труднощі виникають і в процесі відмежування умисних корупційних правопорушень від професійних помилок, недбалості або порушень дисциплінарного характеру, що безпосередньо пов'язано із встановленням психічного ставлення. Неправильне встановлення суб'єктивної сторони здатне призвести до безпідставного притягнення до кримінальної відповідальності, або уникнення її у випадках наявності реальних корупційних проявів. З огляду на зазначене, дослідження суб'єктивної сторони корупційних правопорушень, що вчиняються особами, які надають публічні послуги, є актуальним як з теоретичної, так і з практичної точки зору.

Стан дослідження. Ґрунтовні дослідження кримінальної відповідальності за корупційні правопорушення здійснюють вчені: А.В. Андрушко, А.А. Вознюк, О.О. Дудоров, Д.Г. Михайленко, А.В. Савченко, Є.Л. Стрельцов, М.І. Хавронюк та ін. Питання відповідальності осіб, які надають публічні послуги, досліджувалися в роботах Д.Ю. Гуріна, О.С. Перешивко, Р.О. Ніколенко, М.А. Магди. Зважаючи на значну кількість наукових досліджень корупційних правопорушень у цілому, та відповідальності осіб, які надають публічні послуги, зокрема, що мають важливе наукове та практичне значення, питання суб'єктивної сторони залишаються не дослідженими та проблемними в практичному аспекті.

Метою дослідження є аналіз суб'єктивної сторони корупційних кримінальних правопорушень, що вчиняються особами, які надають публічні послуги, зокрема передбачених ст. 365-2 та ст. 368-4 КК України, а також визначення особливостей її встановлення в теорії та практиці застосування цих норм.

Виклад основного матеріалу. Згідно усталеного в кримінальному праві підходу, суб'єктивна сторона кримінального

правопорушення це психічне ставлення особи до вчинюваного нею діяння у формі умислу та необережності.

А.В. Савченко та О.В. Кришевич, досліджуючи злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням професійних послуг, зауважують, що «при визначенні суб'єктивної сторони злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням професійних послуг, необхідно, насамперед, встановити, що службова особа: 1) усвідомлювала факт використання свого службового становища і той факт, що це суперечить інтересам служби; 2) передбачала, що такі дії завдають шкоди змісту правильної роботи державного чи іншого апарату або створюють загрозу настання такої шкоди, і бажала вчинити такі дії» [1, с.87]. Крім того, для цих діянь характерні мета – одержання (отримання) неправомірної вигоди (у ст.ст. 364–1, 365–2 та 369–2 КК України) та корисливий мотив і мета незаконного збагачення (у ст.ст. 368, 368–2, 368–3, 368–4 КК України) [1, с.88].

М.М. Коваль зазначає, що для доведення вини нотаріуса насамперед потрібно довести його умисел, усвідомлення настання наслідків і можливість отримання неправомірної вигоди [2]. Р.Ш. Бабанли, здійснюючи аналіз умислу злочину, який полягає у зловживанні нотаріусом своїми повноваженнями, прийшов до висновку, що нотаріус або бажав (прямий умисел), або хоча й не бажав, але свідомо припускає те, що внаслідок зловживання з метою отримання неправомірної вигоди буде заподіяно істотну шкоду, визначену у ст. 365-2 КК [3]. «У контексті інтелектуального моменту злочин, який полягає у зловживанні нотаріусом своїми повноваженнями, характеризується усвідомленням нотаріусом того, що своїми діями при використанні своїх повноважень він не дотримується (у широкому розумінні цього поняття) тих вимог, які встановлені законодавством (Законом, Порядком вчинення нотаріальних дій нотаріусами України) до тієї чи іншої нотаріальної дії та передбачає суспільно небезпечні наслідки таких дій» [3].

Суди виходять з того, що суб'єктивна сторона кримінального правопорушення, передбаченого ч.3 ст. 365-2 КК України, характеризується умисною чи змішаною формою вини. «При цьому ставлення особи до діяння виявляється у прямому умислі, а до наслідків може бути як умисним, так і необережним. До обов'язкових ознак суб'єктивної сторони також належать: а) корисливий мотив; б) спеціальна мета – отримання неправомірної вигоди» [4].

Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення, передбаченого ст. 365-2 КК України, визначається законодавцем умисною формою вини та обов'язковою наявністю мети – отримання неправомірної вигоди. Виходячи з приписів ст. 365-2 КК, в кримінальних провадженнях у таких справах, необхідно встановити, що особа, яка надає публічні послуги: 1) усвідомлює протиправний характер використання наданих їй повноважень – тобто, чітко визначає обсяг своїх професійних повноважень, визначених законами або іншими нормативними актами, на підставі яких їм було делеговано право надавати публічні послуги, визначає регламентований порядок їх реалізації та встановлені законом обмеження; 2) усвідомлює суспільно-небезпечний характер своєї поведінки, використовує свої повноваження не за призначенням та з порушенням законодавства, та передбачає реальну можливість настання суспільно небезпечних наслідків зловживання наданими повноваженнями – істотної шкоди охоронюваним законом правам або інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам юридичних осіб; 3) бажав

використати надані їй державою повноваження всупереч їх призначенню, а щодо «істотної шкоди охоронюваним законом правам або інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам юридичних осіб» – бажав або свідомо допускає настання таких наслідків. Отримання неправомірної вигоди – обов'язкова мета цього злочину.

За вироком суду державний реєстратор засуджений за ч. 3 ст. 365-2 КК України, який як особа, уповноважена на здійснення реєстраційних дій, умисно не вжив заходів для зупинення розгляду заяви, зупинення державної реєстрації прав, відмови у проведенні державної реєстрації прав власності на нерухоме майно, яке належало іншому законному власнику, та прийняття відповідних рішень про відмову в реєстрації [5]. Суд виходив з доведеності умислу в діях реєстратора з наступних обставин: «достовірно обізнаний про невідповідність вимогам законодавства наданих для державної реєстрації прав власності на майно документів», «усупереч вимогам Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», «використовуючи рішення суду I-ї інстанції, яке на цей час було скасовано судами апеляційної і касаційної інстанції», «маючи вищу юридичну освіту», «володів спеціальними юридичними знаннями, методологією, навичками та вміннями, які стосуються проведення реєстраційних дій стосовно майна держави, підприємств, установ, організацій, підприємств, громадян», «мав певний досвід проведення реєстраційних дій», «маючи умисел на отримання неправомірної вигоди», «без наявності правових підстав», «здійснив державну реєстрацію права власності на нерухоме майно» [5].

У випадку, якщо особа, яка надає публічні послуги, в процесі здійснення професійної діяльності припускається помилки в тлумаченні права та правозастосуванні, що призводить до наслідків, визначених ч. 1 ст. 365-2 КК, умисел на вчинення таких діянь виключається. Наявність у особи мети отримати неправомірну вигоду та/або її зацікавленість в отриманні такої вигоди іншою особою є ознакою, яка дозволяє відмежувати зловживання від інших порушень, допущених при виконанні наданих їй повноважень, «і яка запобігає можливості притягнення до кримінальної відповідальності лише за прийняття рішення або вчинення дій, правомірність яких може бути поставлено під сумнів або навіть скасовано в ході подальших юридичних процедур» [6].

У складі підкупу (ст. 368-4 КК), крім вищевказаного, визначальним при встановленні суб'єктивної сторони є: усвідомлення протиправного характеру неправомірної вигоди та спрямованість дій на досягнення конкретного результату – надати за вчинення зазначеною особою дій чи її бездіяльність з використанням наданих їй повноважень. При цьому особа, яка надає публічні послуги, розуміє, що одержує вигоду, яка не передбачена законом як винагорода за вчинення чи невчинення певних дій в інтересах особи, яка пропонує, обіцяє або надає неправомірну вигоду – за її конкретну поведінку. На практиці така неправомірною вигодою може маскуватися під подарунок, офіційну «оплату послуг» або «подяку».

Не є «законною оплатою» за надані послуги оцінщика, сплата за вимогою експерта-оцінщика певної суми за виготовлення звіту про експертну грошову оцінку із завищеною ринковою вартістю оцінюваної земельної ділянки та позитивною рецензією (що наданий звіт повністю відповідає вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна) на нього. Така квалі-

фікація була підтверджена вироком Вищого антикорупційного суду [7]. В обґрунтування усвідомлення оцінником отримання саме неправомірної вигоди, а не «законної оплати послуг», у цій справі було встановлено, що «останній висловив вимогу надати йому як оцінювачу кошти в розмірі 38 000 грн за об'єктивну, не завищену експертну грошову оцінку земельної ділянки, що буде зазначена у звіті про експертну грошову оцінку та в рецензії на вказаний звіт... Своєю вимогою експерт аргументував тим, що він може зробити завищену оцінку (понад 1 000 000 грн), може зробити її об'єктивною (близько 800 000 грн), а може зробити дуже вигідну для покупця – занижену (близько 600 000 грн)» та «погрожував зробити оцінку не об'єктивною – завищеною», через що покупець ділянки «погодився виконати вимогу оцінщика та надати останньому грошові кошти в розмірі 38 000 грн за об'єктивну, не завищену оцінку» [7].

«Поза розумним» сумнівом має бути доведений кожний із елементів, які є важливими для правової кваліфікації діяння: як ті, що утворюють об'єктивну сторону діяння, так і ті, що визначають його суб'єктивну сторону. Зокрема, у справах, у яких наявність та/або характер умислу має значення для правової кваліфікації діяння, суд у своєму рішенні має пояснити, як встановлені ним обставини справи доводять наявність умислу саме такого характеру, який є необхідним елементом складу злочину, і виключають можливу відсутність умислу або інший характер умислу» [8].

Ще один приклад, який є свідченням обов'язковості доведення вини особи поза розумним сумнівом. Суд констатував недоведеність наявності в діях обвинуваченого прямого умислу на зловживання повноваженнями у вигляді винесення без достатніх законних підстав постанови про відкриття виконавчого провадження та безпідставного стягнення середньомісячної заробітної плати за весь час вимушеного прогулу у сумі 500 422,94 грн.; як і не доведено, що «обвинувачений усвідомлював, що виконавчий лист не підлягає виконанню, не мав законних підстав допускати його до виконання, однак зловживаючи своїми повноваженнями вчинила дії по його виконанню, бажаючи завдати шкоди потерпілому та отримати неправомірну вигоду» [4]. Було встановлено, що у діях особи відсутній прямий умисел, незважаючи на наявність формальних ознак порушення, оскільки такі дії є наслідком недбалості або помилки іншої особи, що знайшло своє підтвердження в процесі допиту в якості свідка працівника суду, який здійснював складання виконавчого листа: він не зміг надати однозначної відповіді щодо необхідності зазначення у виконавчому листі дати набрання рішенням законної сили у випадку, коли рішення не набрало її у повному обсязі та підлягало виконанню лише частково. З урахуванням положень п. 6 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про виконавче провадження», така невизначеність у позиції свідка стала свідченням про допущення ним помилки при оформленні виконавчого листа, що, у свою чергу, спричинило подальші негативні наслідки – для подальшої помилки обвинуваченого у справі. Крім того, суд зазначив, що дії обвинуваченого як державного виконавця «нерозривно пов'язані зі змістом виконавчого документу, який видається державними органами... він не наділений повноваженнями вчиняти дії з виконання рішення суду на власний розсуд, а діє в чітко визначених межах своєї компетенції, яка визначається законодавством та змістом виконавчого документу» [4]. Тобто, фактичні обставини, які були встановлені під час судового розгляду, призвели до вис-

новку суду, що у обвинуваченого був відсутній прямий умисел на вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 365-2 КК України.

Для наявності умислу особи на використання своїх повноважень необхідно надати докази «поза розумним сумнівом», що така особа недобросовісно їх використала і діяла всупереч тій меті, для якої повноваження надані. Такий висновок слідує з судової практики [9]. За матеріалами справи, нотаріус обвинувачувався за ч. 3 ст. 368-4 КК, ч. 1 ст. 358 КК – у тому, що одержав від ТОВ неправомірну вигоду в розмірі 206 500 грн за вчинення в інтересах ТОВ посвідчення договору між ТОВ та міською радою щодо оренди земельних ділянок, а також підробив офіційні документи. Нотаріус був виправданий у зв'язку недоведеності в його діянні складу кримінальних правопорушень. Верховний Суд вказав, «що посилення на порушення ст. 43 Закону України «Про нотаріат» є очевидно необґрунтованим, оскільки ніхто не ставив під сумнів, що міський голова підписав договір у присутності нотаріуса. Що стосується порушення ст. 13-1 Закону «Про нотаріат», то це правило організації нотаріальної діяльності не визначає умови чинності правочинів, посвідчених нотаріусом у порушення цього правила. Крім того, відповідно до ст. 14 Закону «Про оренду землі» нотаріальне посвідчення договору оренди землі не є обов'язковим і може здійснюватися за бажанням сторін. Отже, немає підстав вважати, що нотаріус використав свої повноваження недобросовісно і всупереч тій меті, для якої ці повноваження надані. Отримані нотаріусом кошти не можуть вважатися неправомірною вигодою, оскільки стороною обвинувачення не спростовано, що ці гроші є оплатою за нотаріальні дії, розмір якої визначений за домовленістю між нотаріусом і юридичною особою» [9].

Існує певна правова проблема в цілому щодо всіх корупційних зловживань та перевищень – щодо визначення «мети отримання неправомірної вигоди» «для третьої особи», яка не оминає питання кваліфікації таких дій щодо осіб, які надають публічні послуги. В постанові Касаційного кримінального суду Верховного Суду (ККС ВС) від 02.11.2022 р. (справа № 724/1590/19) зроблено висновок про те, що наявність або відсутність домовленостей між службовою особою та безпосереднім отримувачем неправомірної вигоди жодним чином не перешкоджає кваліфікувати діяння такої службової особи, яка, зловживаючи владою або службовим становищем, діє з метою одержання будь-якої неправомірної вигоди для іншої фізичної або юридичної особи, за статтею 364 КК України, навіть якщо службова особа діє в інтересах третьої особи без доведення до відома такої особи інформації про характер та зміст своїх дій [10]. А в постанові від 23.04.2024р. (справа № 278/1664/20) ККС ВС дійшла висновку про те, що «обов'язковою ознакою суб'єктивної сторони цього злочину є мета одержати будь-яку неправомірну вигоду – отримати матеріальні блага або уникнути матеріальних витрат – для себе чи іншої фізичної або юридичної особи, та корисливий (егоїстичний) мотив. У разі отримання вигоди іншою особою необхідно довести існування в особі, яка обвинувачується у службовому зловживанні, мотивів, з яких вона була зацікавлена в отриманні вигоди цією особою» [11, 12]. Таким чином, для встановлення ознак суб'єктивної сторони за ч. 3 ст. 368-4 КК у випадку прийняття пропозиції, обіцянки або одержання особою, яка надає публічні послуги, неправомірної вигоди «для третьої особи» за вчинення дій або бездіяльність з використанням наданих їй повноважень в інтересах того, хто

пропонує, обіцяє чи надає таку вигоду, або в інтересах третьої особи, необхідно, за останніми позиціями Верховного Суду, довести наявність у особи, яка надає публічні послуги, мотивів, з яких вона була зацікавлена в отриманні вигоди цією «третьою» особою – вчинення неправомірних дій в інтересах третіх осіб.

Висновки. Проведене дослідження суб'єктивної сторони корупційних кримінальних правопорушень, що вчиняються особами, які надають публічні послуги, дає підстави для формулювання таких узагальнюючих положень. По-перше, встановлено, що суб'єктивна сторона корупційних правопорушень у сфері надання публічних послуг характеризується підвищеною складністю, зумовленою особливим правовим статусом відповідних суб'єктів, які поєднують ознаки приватних осіб та носіїв делегованих публічних функцій. Це обумовлює необхідність врахування не лише загальних положень про вину, а й специфіки професійної діяльності таких осіб при оцінці їх психічного ставлення до вчинюваного діяння. По-друге, для кримінального правопорушення, передбаченого ст. 365-2 КК України, визначальною є мета, яка підлягає обов'язковому доведенню. При цьому ключовим є встановлення факту використання повноважень з метою отримання неправомірної вигоди, що дозволяє відмежувати кримінально каране діяння від професійної помилки або недбалості. По-третє, суб'єктивна сторона кримінального правопорушення, передбаченого ст. 368-4 КК України, характеризується цільовою спрямованістю умислу, що проявляється у прагненні вплинути на поведінку особи, яка надає публічні послуги, шляхом надання або одержання неправомірної вигоди. По-четверте, ключовою проблемою є доведення суб'єктивної сторони зазначених кримінальних правопорушень, що обумовлено їх латентним характером, можливістю маскуванню протиправної поведінки під правомірну професійну діяльність, а також використанням завуальованих форм неправомірної вигоди. У зв'язку з цим доведення вини потребує оцінки сукупності непрямих доказів, включаючи поведінку особи, обставини прийняття рішень, характер взаємовідносин між суб'єктами та наявність об'єктивних ознак зацікавленості. По-п'яте, визначено необхідність чіткого відмежування умисних корупційних правопорушень від суміжних правопорушень некримінального характеру, зокрема дисциплінарних проступків та професійних помилок. Визначальним критерієм такого відмежування є наявність свідомого використання повноважень всупереч їх призначенню, поєднаного з відповідною мотиваційною або цільовою спрямованістю.

Література:

1. Савченко А. В., Кришевич О. В. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням професійних послуг. Науково-практичний коментар до розділу XVII Особливої частини Кримінального кодексу України / За заг. ред. д. ю. н., проф. В. І. Шакуна. К.: Алерта, 2012. 160 с.
2. Коваль М. М. Зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 7. С. 45-47. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2020-7/9>
3. Бабанли Р. Ш., Онішук О. М. Суб'єктивні ознаки злочину, який полягає у зловживанні нотаріусом своїми повноваженнями (ст. 365-2 КК). *Часопис цивільного і кримінального судочинства*. 2013. № 2. С. 118-127. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chcks_2013_2_22

4. Вирок Голосіївського районного суду м. Києва від 09.06.2025р. у справі № 752/23512/24. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128011315>
5. Вирок ВАКС від 01.02.2024р. у справі № 633/69/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116704731>
6. Постанова ККС ВС від 11.06.2024 р. у справі №359/2636/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119873523>
7. Вирок ВАКС від 02.02.2026р. у справі № 991/644/26. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/133780730>
8. Постанова ВС від 04.07.2018р. у справі №688/788/15-к. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/75286445>
9. Постанова ВС від 17.09.2024р. у справі № 757/66841/17-к. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121847388>
10. Постанова ККС ВС від 02.11.2022р. у справі № 724/1590/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/107219632>
11. Постанова ОП ККС ВС від 23.04.2024р. у справі № 278/1664/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118725220>
12. Постанова ККС ВС від 11.05.2023р. у справі № 707/661/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/110951966>

Konovalchuk S. The subjective element of criminal offenses committed by persons providing public services

Summary. This article analyzes the practical and theoretical aspects of defining the subjective element of criminal corruption offenses committed by individuals who provide public services. It is pointed out that the subjective element of such corruption offenses is characterized by increased complexity, due to the special legal status of the relevant persons, who combine the characteristics of private individuals and holders of delegated public functions. A key problem is proving the subjective element of these criminal offenses, which is due to their latent nature, the possibility of hiding illegal conduct under the appearance of lawful professional activity, as well as the use of disguised forms of unlawful benefit. In this context proof of guilt must be based on an overall assessment of circumstantial evidence, including the individual's conduct, the circumstances leading to the decision, the nature of the relationship between the parties, and the presence of objective indications of a conflict of interest. The article identifies the need for a clear distinction between intentional corruption offenses and related non-criminal offenses, in particular disciplinary offenses and professional mistakes.

For the criminal offense provided for in Article 365-2 of the Criminal Code of Ukraine, the determining factor is the motive, which must be proven. In this context, it is critical to prove that the powers were exercised with the intent to obtain an unlawful benefit, which allows for distinguishing a criminally punishable act from a professional mistake or negligence. The subjective element of the criminal offense under Article 368-4 of the Criminal Code of Ukraine is characterized by the intent to influence the conduct of a person providing public services by offering or receiving an unlawful benefit. Each element essential to the legal qualification of an offense must be proven "beyond a reasonable doubt": both those constituting the objective aspect of the offense and those determining its subjective aspect.

Key words: guilt, motive, improper benefit, bribery, abuse of authority, person providing public services, corruption offenses.

Дата першого надходження статті до видання: 05.03.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 29.03.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 27.05.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)